

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане академичната длъжност „доцент” по професионално направление 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтна екология), обявен с решение на Академическия съвет на СУ „Св. Кл. Охридски” от 18. 04. 2018 г. (Протокол № 9) за нуждите на катедра „Ландшафтознание и опазване на околната среда“ в ДВ бр. 44 / 29. 05. 2018 г., с единствен кандидат **гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова**, преподавател в катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда” в Софийски университет „Св. Кл. Охридски”.

от проф. д-р Божидар Крумов Георгиев

Настоящата рецензия изготвих по силата на:

Заповед № РД 38-385 / 11. 06. 2018 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Кл. Охридски” и Протокол № 1. от проведено на 14. 09. 2018 г. заседание на Научното жури, определено в посочената Заповед.

Рецензията е съобразена с действащия при започване на процедурата ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски” и Препоръчителните критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ГГФ на СУ.

Общи данни за кариерното развитие на кандидата.

Гл. асистент д-р Зорница Николова Чолакова е родена на 31 март 1973 година в гр. Горна Оряховица.

През 1991 год. завършва средното си образование в Хуманитарна гимназия “Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Велико Търново.

В периода 1992 – 1997 година е студент в СУ “Св. Климент Охридски”, Геолого-географски факултет, специалност География и втора специалност История.

Висшето си образование завършва успешно с магистърска степен и придобита квалификация Физическа география, Ландшафтознание и Опазване на природната среда, учител по география, учител по история.

Научната си кариера Гл. асистент д-р Зорница Чолакова започва 1999 г. като докторант по “Физическа география и ландшафтознание” (“Геохимия на ландшафта”) към катедра “Ландшафтознание и опазване на природната среда” в СУ “Св. Кл. Охридски”.

През 2016 год., след защита дисертация на тема “Ландшафтно-геохимични изследвания в басейна на р. Искър между гр. Нови Искър и гр. Мездра”, придобива образователната и научна степен “Доктор”.

Кандидатката е щатен преподавател в катедра „ЛОПС” от 01. 02. 2002 г. и доктор по научна специалност 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтознание). Преди постъпването в катедрата е била екскурзовод, преводач и научен консултант в издателство. Д-р З. Чолакова има 19-годишен трудов стаж като преподавател.

Общо описание на представените материали.

От предоставения ми за рецензия комплект материали личи, че документацията е пълна, прегледно подредена, като са спазени всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (обн. ДВ бр. 75 от 24.09.2011г., изм. ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г.), Правилника за прилагане на този закон, а така също утвърдените Процедурни правила за условията и реда за заемане на академични длъжности към СУ „Св. Кл. Охридски“.

Степени на покриване препоръчителните критерии за заемане на академична длъжност „доцент“ в ГГФ при СУ.

В Раздел „1. Свързани с учебната дейност“ от „Препоръчителни критерии...“ за вземане решения при избор на доцент, са предвидени три аспекта:

а) Аудиторни и извънаудиторни занятия - разработване на лекционни курсове; нововъведения в методите на преподаване.

Доказателственият материал сочи, че кандидатката има разработени лекционни курсове в 4 специалности по 6 дисциплини.

б) Публикувани учебни материали за ВУЗ - учебни пособия и други, разработени от кандидата, или съавторство в поне един издаден учебник, или публикуван електронен учебник.

Кандидатката е приложила монографично издадено рецензирано учебно пособие „Карст и карстови природни комплекси“, 266 стр. IX, 2018 г.

в) Работа със студенти и докторанти, включително съвместна работа със студенти и докторанти в научноизследователски проекти, при което да има най-малко 3 защитили дипломанти.

Тук активността на кандидатката се свежда до ежегодно ръководене на обиколна учебна практика, 27 стажанти в Проект „Студентски практики“, 1 защитил дипломант.

По аспектите в Раздел „2. Свързани с научно-изследователската дейност“:

а) Участие в научноизследователски проекти (с национално и чуждестранно финансиране); участия с доклади на международни и национални научни форуми.

В доказателствения материал се откриват 17 броя участия в проекти с национално и чуждестранно финансиране и 22 броя участия с доклади на форуми.

б) Самостоятелен или в съавторство монографичен труд.

Вече отбелязахме, че кандидатката е автор на издадено и приложено в документацията монографично рецензирано учебно пособие „Карст и карстови природни комплекси“, което в списъка и на публикациите погрешно е посочено „под печат“.

Относно „Допълнителните препоръчителни критерии“ цитирам:

а) Общо най-малко 20 научни публикации (вкл. тези, по дисертационния труд за получаване на научната степен „доктор“). От тях поне 5 в специализирани международни издания, реферирани в ISI Web of Knowledge, SCOPUS или в издания с импакт фактор.

Литературната справка приложена към документацията по конкурса сочи, че д-р З. Чолакова е самостоятелен, водещ автор или съавтор в общо 54 научни публикации плюс дисертационната ѝ разработка.

От писменото Уверение на Отдел „Библиотечно-информационно обслужване“ на Университетската библиотека при Софийския Университет „Св.

Климент Охридски" е видно, че индексираният ѝ (EBSCO) публикации възлизат на 3 броя, а публикациите отразени в библиотечни каталози са както следва:

1. Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – 11 публикации.
2. Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“ – 19 публикации.

Прави впечатление, че някои от публикациите са обявени в списъка „под печат“, а в доказателствения материал ги откриваме като копия от вече отпечатани материали. В тази връзка препоръчвам кандидатката да поддържа внимателно актуалността на библиографската си справка.

б) Най-малко 10 научни публикации, които не са включени в дисертационния труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“. От тях поне 3 в специализирани международни издания реферирани в ISI Web of Knowledge или SCOPUS или в издания с импакт фактор.

Във връзка с конкурса приемам за рецензиране 46 научни труда. Девет от тях са самостоятелни, десет с един съавтор, пет – с двама, десет – с трима, седем – с четирима, два с петима и три с шестима съавтори. Д-р Зорница Чолакова е водещ автор в 16 публикации.

Невъзможно, а и не е необходимо, в краткото пространство на една рецензия по конкурса да отразя подробните си бележки относно трудовете на кандидатката.

Ще се задоволя да обобщя, че всички мои рецензии по тях са положителни, виждам оригинални приноси елементи, като най-голямо впечатление прави цитираният вече монографичен труд.

За отбелязване са дългогодишните изследвания на миграцията и диференциацията на микроелементите в ландшафтно-геохимичните природни системи – събраният материал и анализът на съдържанието на тежки метали в Лувисоли, Умбрисоли, Камбисоли, Ранкери, Рендзини и Делувиални почви в различни територии на страната.

Ценен научен принос е установяването радиалната и латерална ландшафтно-геохимична структура със значение за геохимичния мониторинг на

околната среда, както и обобщаването на осреднените стойности за съдържание на тежки метали в Камбисоли от проучените райони.

В екогеохимичната си част трудовете на кандидатката анализират пространствените характеристики на съдържанията на тежки метали и металоиди с токсично въздействие върху компонентите на природната среда в горното поречие на река Огоста. Установени са незначителни сезонни колебания и високи съдържания на арсен и олово в руднични води, на цинк и мед в мляко, на арсен и в двете гранулометрични фракции в отпадъчни депа и заливни тераси, също както и в речни седименти. Извършена е оценка на подвижността, трансформацията и формите на арсена и оловото в орници на Флувисоли.

Ценни за науката и практиката са сведенията за увеличаването на лабилни арсенати и за трансформирането на оловото в по-слабо подвижни форми при прилагане на мелиорант хуматен тор за фиторемедиация на замърсени почви.

За отбелязване са участията ѝ в картиране на естествени и антропогенизирани ландшафти съвместно ИКИТ – БАН, с колеги от Катедрата също.

В документите по конкурса д-р Зорница Чолакова е систематизирала авторска справка за приносния характер на научните си трудове представени по конкурса в 4 раздела (всички прикрепени с акуратна литературна справка) както следва:

1. Геохимия на ландшафтите – 3 приноса.
2. Екогеохимия и проблеми със замърсяването на околната среда с тежки метали и металоиди – 3 приноса.
3. Ландшафтна екология – 2 приноса.
4. Карст и карстови ландшафти – 2 приноса.

Приемам всички формулировки по приносите без забележки.

Научната и изследователската дейност на кандидатката през периода 2001–2018 година се характеризира в допълнение с участие в 12 научни проекта: 1 към МОН, 10 към Фонд научни изследвания на СУ „Св. Кл. Охридски“ и 1 съвместно с НИГГГ.

в) Не по-малко от 10 цитата в издания реферирани в ISI Web of Knowledge или SCOPUS или в издания с импакт фактор и/или 20 цитирания, от които 10 индексирани в Националната библиография на Р. България.

Също от писменото Уверение на Отдел „Библиотечно-информационно обслужване“ на Университетската библиотека при Софийския Университет „Св. Климент Охридски“ се вижда, че цитираните публикации на кандидатката са както следва: *Web of Science "Clarivate Analytics"* – 13 цитирания в 12 документа; *ProQuest Ebook Central* – 6 цитирания, *SpringerLink* – 1 цитиране. Цитирания, установени от автора: *По традиционен начин* – 22 цитирания, *Harzing's Publish or Perish* – 30 цитирания (h-index 3), *Google Наука* – 19 цитирания (h-index 3) и *Google Книги* – 2 цитирания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изхождайки от всичко изложено до тук считам, че предоставената ми за рецензиране документация и доказателствени материали към нея имат своите актуални научни и научно-приложни достойнства, отразяват достоверно научните научно-приложните и педагогическите активности на гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова, покриват изискванията на ЗРАСРБ (съответно на общия и вътрешния за СУ „Св. Кл. Охридски“ Правилници за прилагането му) така, че **кандидатката гл. ас. д-р Зорница Николова Чолакова може успешно да заеме академичната длъжност „Доцент“** по професионално направление 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтна екология).

Препоръчам на членовете на Научното жури да гласуват с „ДА“ и предложат на Факултетния съвет на Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ да бъде избрана на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 4.4. Науки за земята (Физическа география и ландшафтна екология).

Октомври, 2018 г.

София

Рецензент:

Проф. дсн Б. Георгиев